

نقش هورمونهای جنسی اندوزن و اگزوزن در ایجاد و پیشرفت آرتروز دکتر مهدی شفیعی ثابت^۱

۱. متخصص نورولوژی، بیمارستان آرش، گروه نوروساینس، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران

شیوع آرتروز در مردان و زنان تا پنجاه سالگی مشابه است. اما شیوع آن پس از این زمان در زنان بصورت قابل ملاحظه‌ای افزایش می‌یابد. هرچند عوامل متعددی مطرح شده است، مدارکی وجود دارد که هورمونهای جنسی در ایجاد آرتروز مؤثر است. بعلاوه شیوع آرتراژی در زنان با ورود به دوره منوپوز افزایش می‌یابد که بنظر میرسد بدلیل کاهش استروژن باشد. از آنجاییکه گیرنده‌های هورمونهای جنسی روی کندروسیت‌های انسانی و حیوانی یافت شده است، مطالعات بر فهمیدن نقش هورمونهای جنسی در ایجاد آرتروز متمرکز شده‌اند. تحقیقات علوم پایه تا کنون بر اینکه هورمونهای جنسی مستقلاً روی تخریب غضروفی نقش دارند یا اینکه روی پروتیین‌های تنظیمی نظیر ماتریکس متالوپروتینازها اثر میکنند تمرکز کرده‌اند. نشان داده شده است استروژن هر دو اثر حفاظتی و تخریبی را میتواند روی غضروف مفصلی داشته باشد. هر چند کندروسیت‌ها در هر دو جنس نر و ماده گیرنده‌های تستسترون را دارند، ولی بنظر میرسد تستسترون فقط روی کندروسیت‌های جنس نر اثر تنظیم کننده داشته باشد. دهیدروایی آندروسترون نیز احتمالاً با ممانعت از التهاب در فضاهای مفصلی از پیشرفت آرتروز حفاظت میکند.

این مقاله، بر اساس یافته‌های علوم پایه و مدارک بالینی موجود، وضعیت فعلی آگاهی ما در مورد ارتباط بین هورمونهای جنسی و ایجاد آرتروز را روشن می‌سازد.

واژگان کلیدی: هورمونهای جنسی، اندوزن، اگزوزن، آرتروز